Anul X. Brașov, Joi 17 (30) Iulie 1914. Nr. 29.

DEȘTEPTAREA

Foaie națională independentă.
Apare odată pe săptămână.

Abonamente: Pe un an 6 cor. Dusă acasă sau cu poșta 8 coroane. Pentru străinătate 15 franci. Numeri singuratici 10 bani.

Redacțiunea și Administrațiunea: TIPOGRAFIA CIURCU & COMP., BRAȘOV Strada Hirscher Nr. 11.

Inserțiuni se primesc cu prețurile cele mai reduse după învoială. Prețul normal 5 bani 1 cm. pătrat. »Manuscrise nu se înapoiază«.

Conflictul Monarhiei cu Serbia.

In urma mârșavului atentat din Serbia, care a costat viața principelui Francisc Ferdinand și a ducesei Sofia, instrucția criminală, făcută de tribunalul din Serajevo, contra atentatorului Princip și a complicilor săi, a stabilit următoarele:

1. Complotul având scopul de a asasina pe arhiducele Franz Ferdinand la Serajevo a fost pus la cale la Belgrad de Gavrilo Princip, Nedeljko Cabrinovici și de un anumit Milan Țiganovici, de Trifco Gravez, cu concursul maiorului Voika Tankovici;

2. Cele 6 bombe și 4 pistoale Browning cu munițiile lor cu cari s'a comis atentatul, au fost date lui Princip, Cabrinovici și Gravez de numitul Milan Țiganovici și de maiorul Voika Tankovici.

3. Bombele sunt niște granate de asvârlit cu mână și provin din depozitul de arme sârbesc din Kragujevat.

4. Spre a asigura reușita atentatului, Țiganovici a învățat pe Princip și Cabrinovici și Grabez cum să arunce granatele, iar în pădurea de lângă poligonul de tir din Topșider, a dat lecții de tragere cu browningul lui Princip și Grabez.

5. Spre a face cu putință, ca Princip, Cabrinovici și Grabez să treacă granița bosnio herțegovineană și să introducă peste graniță in mod clandestin contrabanda lor de arme, un sistem de transporturi secrete a fost organizat de Țiganovici și pe baza acestui plan trecerea graniței și armelor s'a făcut prin Sabac (grație lui Rado Popovic) și prin Lozinca cu concursul grănicerului Rudivoi Grbic din Loznica și cu concursul diferiților particulari.

Având în vedere toate aceste lucruri, precum și faptul, că Serbia sprijinește din toate puterile ei mișcarea panslavistă, în dauna Monarhiei noastre. Monarhia a remis guvernului sârb, Joi, în 10 Iulie v., prin ministrul austro-ungar la Belgrad, baron Giesl, o notă energică și urgentă, prin care notă cere satisfacție Sârbiei. Cuprinsul notei ultimat a fost următorul:

«La 31 Martie 1909, ministrul Serbiei la Viena, din ordinul guvernului său, a făcut guvernului austro-ungar declarațiunea următoare:

«Serbia recunoaște că nu a fost atinsă în drepturile sale prin faptul împlinit creat în Bosnia și Herzegovina și că se va conforma în consecință la hotărârea ce Puterile vor lua cu privire la art. XXV din tratatul de Berlin. Ascultând de sfaturile Puterilor, Serbia ia angajamentul de pe acum să părăsească atitudinea ei de protestare și opoziție pe care a avut-o până acum față de anexare și se angajează în afară de aceasta să schimbe cursul politicei sale actuale față cu Austro-Ungaria, spre a trăi pe viitor cu aceasta pe un picior de bună vecinătate».

Dar cele intâmplate in ultimii ani și in special evenimentele dureroase din 15 (28) Iulie au dovedit că există în Serbia o mișcare subversivă al cărei scop este de a detașa de monarhia austro-ungară anume părți din teritoriile ei. Această mișcare care a luat naștere sub ochii guvernului sârbesc, a ajuns să se manifeste până și dincolo de teritoriul regatului, prin acte de terorism, printr'o serie de atentate și chiar prin crime. Guvernul regal sârbesc, departe de a se ține de angajamentul formal luat în declarația din 31 Martie 1909, n'a făcut nimic spre a suprima această mișcare, el *a tolerat activitatea criminală a diferitelor societăți și afiliațiunii îndreptate contra monarhiei, a tolerat limbagiul desmățat al presei, glorificarea autorilor atentatelor, participarea ofițerilor și funcționarilor în încercările subversive, o propagandă nesănătoasă în instrucția publică*; a tolerat intr'un cuvânt toate manifestările cari puteau aduce populația sârbească la ura monarhiei și la disprețul instituțiilor ei.

Această toleranță vinovată a guvernului regal sârbesc, n'a încetat nici în clipa *când evenimentele din 28 Iunie trecut u dovedit lumei întregi consecințele funeste ale acestei atitudini.*

Rezultă din depunerile și mărturisirile autorilor criminali ai atentatului din 28 Iunie, că asasinatul din Serajevo a fost pus la cale la Belgrad, că armele și explozibilele ce le aveau asasinii le-au fost date de ofițeri și funcționari sârbi, membri în Narodna Odbrana și, în sfârșit, că trecerea în Bosnia a criminalilor și armelor lor a fost pusă la cale și înlesnită de șefii serviciului de graniță sârbească.

Aceste rezultate ale instrucțiunei deschise nu îngădue guvernului austro-ungar să observe mai departe o atitudine de longanimitate expectativă ce a avut-o timp de ani de zile față de agitările concentrate la Belgrad și propagate de aci pe teritoriile monarhiei Aceste rezultate îi impun din potrivă datoria de a pune capăt acestor agitațiuni cari formează o *amenințare perpetuă pentru liniștea monarhiei.*

Spre a atinge acest scop guvernul austro-ungar se vede obligat să declare oficial, că condamnă propaganda îndreptată contra monarhiei austro ungare și anume totalul tendințelor cari aspiră în ultim loc să deslipească de monarhie teritoriile cari fac parte dintr'ânsa și că ia angajamentul de a suprima prin toate chipurile posibile această propagandă criminală și teritoristă»

Spre a da un caracter solemn acestui angajament *guvernul regal al Serbiei va face să apară, în prima pagină a »Monitorului Oficial«, cu data de 26 Iulie st. n. următoarea declarațiune:*

Guvernul regal al Serbiei *condamnă* propaganda îndreptată în contra Austro Ungariei, și anume ansamblul tendințelor cari aspiră ca ultimă țintă să rupă din monarhia austro-ungară teritoriile cari fac parte dintr'ânsa, și deploră sincer consecințele funeste ale acestor acțiuni criminale.

Guvernul regal *regretă* că ofițerii și funcționarii sârbi au participat la propaganda susmenționată, compromițând astfel relațiile de bunăvecinătate la cari guvernul regal se angajase solemn prin declarațiunea sa din 31 Martie 1909.

Guvernul regal care *desaprobă și repudiază* orice gând sau tentativă de amestec în destinele locuitorilor din orice parte a Austro-Ungariei, consideră de datoria sa de a înștiința formal pe ofițeri și funcționari ca și întreaga populațiune a regatului, că pe viitor va proceda cu ultima rigoare contra persoanelor ce se vor face vinovate de atari agitațiuni, că'și va da toate silințele spre a le preveni și reprima.

Aceasta enunțare va fi adusă simultan la cunoștința armatei regale printr'un ordin de zi al M. S Regelui și se va publica în «Monitorul Oastei».

In afară de aceasta, guvernul regal ia următoarele angajamente:

1) Va suprima orice publicațiune care escită ura și disprețul monarhiei și ale căror tendințe generale sunt îndreptate contra integrității sale teritoriale.

2) Va dizolva imediat societatea zisă «Narodna Odhrana», va confisca toate mijloacele sale de propagandă și va proceda la fel contra altor societăți și afliații din Serbia cari se dedeau la propagandă contra Monarhiei austro-ungare. Guvernul regal va lua toate măsurile necesare pentru ca societățile dizolvate să nu-și poată continua activitatea sub alt nume sau altă formă.

3) Va elimina fără întârziere din instrucția publică în Serbia atât privitor la corpul profesoral cât și la mijloacele de instrucțiune ori-ce slujește sau ar putea sluji sa dea loc la o propagandă contra Austro Ungariei.

4) Va îndepărta din serviciul militar și din administrație în general pe toți ofițerii și funcționarii vinovați de propagandă contra monarhiei austro-ungare și cu privire la cari guvernul austro ungar își rezervă să comunice numele și faptele guvernului regal.

5) Va primi colaborarea în Serbia a organelor guvernului austro-ungar în suprimarea mișcărei subversive îndreptată contra integrității teritoriale a monarhiei.

6) Va deschide o anchetă judiciară contra partizanilor complotului din 28 Iunie, cari se află pe teritoriul sârbesc. Organe delegate de guvernul austro-ungar vor participa la aceste demersuri.

7) Va proceda de urgență la arestarea maiorului Voija Tanksici și a numitului Milan Țiganovici funcționar al statului sârbesc, compromiși prin rezultatele instrucțiunei din Serajevo.

8) Va impedeca prin măsuri eficace concursul autorităților sârbești în traficul ilicit al armelor și explozibilelor peste graniță; va destitui și pedepsi cu asprime pe funcționarii serviciului dela granița Sabatz și Loznica vinovați de a fi ajutat pe autori crimei din Serajevo ușurându-le trecerea graniței.

9) Va da guvernului austro-ungar explicațiuni asupra cuvintelor de nejustificat ale inalților funcționari sârbi, atât din Serbia cât și din străinătate, cari, cu toată poziționea lor oficială, nu au ezitat, după atentatul din 15 (28) Iunie, să exprime în interviewuri, păreri ostile monarhiei austro-ungare, și în fine

10) Va încunoștiința neîntârziat pe guvernul austro-ungar de executarea măsurilor enunțate în punctele precedente.

Guvernul austro-ungar așteaptă răspunsul guvernului regal, cel mai târziu până Sâmbătă 12 (25) ale acestei luni, ora 6 seara.

*

Nota, care Joi la 6 ore seara a fost inmanuată ministrului sârb de finanțe *Paciu*, care substituie pe prim-ministrul Pasici, a fost adusă totodată și la cunoștința guvernelor din Berlin, Paris, Roma, Petersburg și Constantinopol, iar ministrul nostru rezident în Belgrad, baron Giesl, a primit ordinul, ca la caz, că Serbia n-ar răspunde la ultimat, sau răspunsul dat nu l-ar afla îndestulitor, imediat să părăsească Serbia.

*

AGA-GOMMÉ: Fiind fiecare foiță cu margine gomată, fumătorul își poate pregăti zilnic țigaretele trebuincioase. Cărticica de 80 foi costă 4 bani.

In Belgrad, la primirea ultimatului, s'a produs o viie agitație. Regele Petru a sosit în Belgrad, și s-au ținut consilii, în timp ce întreagă Europa aștepta înfrigurată răspunsul guvernului Sârb.

Sâmbătă seara apoi, câteva minute înainte de orele 6, primministrul Serbiei, Pasici, s'a presentat la ambasada austro-ungară din Belgrad predând răspunsul.

In acest răspuns se declară, că Sârbia, conștie de marile ei interese, e animată de dorința de-a menține cu Monarhia legături sincere și co recte.

In consecință guvernul Sârbiei declară că e aplicat să implinească toate acele cereri ale guvernului austro-ungar cari sunt menite să suprime toate acele fapte criminale și apariţiile, cari produc disordini în țările învecinate. Prin această atitudine a sa guvernul Sârbiei dă dovadă, că e conștiu de datorințele pe cari le are un stat cu pretenții de civilizație și cultură.

Ambasadorul Giessl *a declarat, că acest răspuns nu este satisfăcător* și la ¼ de oară după plecarea lui Passici din edificiul ambasadei, baronul Giessl, împreună cu membrii ambasadei, au părăsit orașul trecând la Semlin.

Astfel legăturile diplomatice cu Serbia au fost rupte. Curtea regală a Serbiei și ministeriile s-au transportat imediat la Niș, oraș care dispune de întăriturî moderne.

A doua zi, atât Monarhia, cât și Serbia au mobilizat. In părțile sudice ale Monarhiei s-a decretatat starea de asediu și s-au denumit comisari guvernali.

In Budapesta manifestațiunile entuziaste pentru demersul energic al Monarhiei, s-au ținut lanț, de Duminecă începând Tot așa în întreagă Monarhia

Luni s-a anunțat tuturor statelor că Monarhia se află în stare de râsboi față de Serbia.

Unele din statele Europene au făcut sforțări pentru localizarea eventualului râsboi, pe când despre Rusia se spune, că ea nu ar tolera isbucnirea unui râsboi cu un stat slav.

Manifestul Majestății Sale.

Către Popoarele Mele!

Dorința mea cea mai ferbinte a fost, că zilele ce mi-a mai păstrat providința divină, să le pot dedica lucrării pașnice, și să cruț popoarele mele de jertfele și de sarcinile râsboiului.

Voia Domnului a făcut însă astfel.

Manoperile unui dușman orbit de ură mă silesc să scot spada, după ani îndelungați de pace, întru apărarea cinstei monarhiei mele, întru păzirea autorității și a situației de mare putere, și întru asigurarea integrității teritoriale a Monarhiei.

*

Regatul sârbesc, sprijinit și ajutat de mine și de antecesorii mei, dela întâmeiarea lui până în zilele noastre, uitând în grabă binele făcut, s'a dedat, de câțiva ani, la vrăjmășii în contra Austro Ungariei.

Porunca mea, prin care drepturile mele de domnitor le-am întins și asupra Bosniei și Herțegovinei după o activitate binecuvântată de trei decenii, — a stârnit, în Serbia, o patimă neînfrânată și o ură desnădăjduită, cu toate că drepturile acestei țări nici decât nu s'au jignit Atunci, guvernul meu, uzând de frumosul drept al celui mai tare, a mers până dincolo cu răbdarea și conciliança. A cerut numai reducerea trupelor sârbești la contingentul de pace, și promisiunea, că în viitor Sârbia va proceda ca un prietin.

Acum doi ani, când Sârbia se încăerase cu Turcia, guvernul meu, inspirat și atunci de duhul moderației, s'a restrâns la asigurarea celor mai vitale interese ale ei. Acestei atitudini ale noastre are să mulțămească Sârbia mai întâiu, că și-a ajuns scopurile în râsboi.

Nu ni s'a împlinit speranța, că Sârbia va răsplăti paciința și iubirea de pace, a guvernului meu, și se va ținea de cuvânt.

Ura în contra mea, și în contra Casei mele stârnește valuri tot mai furioase. Tot mai pe față și mai pe față se arată nizuințele de a răpi teritoriile aparținătoare Austro-Ungariei.

Peste hotare trec curente păcătoase, cari țintesc sguduirea temeliilor monarhiei la marginea de sud est; îndemnarea poporului, căruia îi port grijă părintească, de a se lăpăda de credința către casa domnitoare și către patrie; seducerea tinerimei fragede, și atițarea ei spre faptele criminale ale nebuniei și ale tradării de patrie O serie întreagă de atentate și o conjurație pusă la cale cu plan, a cărei grozavă reușită nimerise inima Mea și a popoarelor mele credincioase: iată urmele, ce se pot zări din mari depărtări, ale uneltirilor oculte, răsărite pe pământul Sârbiei.

Opera aceasta de subminare trebuie să o înăbușim, nesfârșitelor provocări din partea Sârbiei, trebuie să le punem capăt, dacă vrem să conservăm neștirbită autoritatea și onoarea monarhiei mele, dacă vrem să o scutim de necontenitele sguduiri, cari îi tulbură desvoltarea economică, militară și desvoltarea de stat.

Zadarnic a făcut guvernul meu ultima încercare, de a realiza scopul nostru cu mijloace pașnice, și prin un avertisment serios, să induplece Sârbia, de a se schimba.

Sârbia a respins dorințele moderate și legitime ale guvernului meu A refuzat să implinească acele dorințe, cari sunt temelia naturală și necesară, pentru viețuirea la un loc în liniște și pace, a statelor și popoarelor

Prin urmare, trebuie să dobândesc cu armele, pentru statele mele, garanțiile indispensabile, a liniștei interne și ale păcii statornice în afară.

In această oră solemnă sunt pătruns de puterea hotărirei mele mari, și de răspunderea Mea inaintea Atotputernicului.

Toate le-am chibzuit și le-am cumpănit.

Pășesc pe calea datorinței, cu nima liniștită.

Mă încred în popoarele mele, cari, în toate timpurile de furtună, s'au adunat unite și fidele în jurul Tronului meu, și pentru cinstea, mărirea și puterea patriei lor, au fost gata chiar și la cele mai grave jertfe

Mă încred în vitezele oștiri ale Austro-Ungariei, insuflețite și desinteresate. Și mă încred în Atotputernicul, că va da învingerea armelor Mele.

Ischl, *28* Iunie 1914.

Francisc Iosif m. p.

conte *Ștefan Tisza* m. p

Cu ziua de Duminecă a intrat în vigoare decretul 5480 M E. care e de o importanță estra-ordinară pentru băncile noastre. Îl dăm în traducere românească și în text original:

Ordinațiunea nr. 5480/M. E, a ministerului ungar despre supravegherea poițienească a societăților comerciale ca ri nu stau sub supraveghiarea autorităților sau au fost înființate în baza unor legi speciale.

Ministerul ungar autorizat în baza paragrafului 9 punct 3. al articolului de lege LXIII din 1912 ordonă ca toate societățile comerciale, asociațiunile înființate în baza unor legi speciale, băncile, etc. de pe teritorul comitatelor: Baranya, Bacs-Bodrog, Torontal, Temes. Caraș-Severin, Huniedoara, Sibiiu, Făgăraș, Brașov, Trei-scaune, Târnava-mare, Alba-inferioară, Târnava-mică, Odorheiu, Cic, Murăș-Turda, Turda-Arieș, Cojocna, Solnoc-Dobâca, Bistrița-Năsăud, Selagiu, și a orașelor cu magistrat: Pécs, Zombor, Baja, Szabadka, Neoplanta (Uj-vidék), Panciova, Timișoara, Vârșeț, Cluj, Murăș-Oșorhei, precum și de pe teritoriul orașului Fiume și împrejurime și al Croației și Slavoniei, să le supravegheze în toate acele cazuri, când s-ar ivi bănuiala, că activitatea lor e contra legilor, ordinațiunilor sau a statutelor sau iau o direcție împotriva statului. Dispozițiile detaliate privitoare la supravegherea poițienească sunt normate prin ordinațiunea dată de către ministrul ungar de interne în înțelegere cu miniștrii: de comerț și finanțe, iar în Croația și Slavonia prin ordinațiunea dată de către banul Croației-Slavoniei și Dalmației în înțelegere cu ministrul ungar de comerț și finanțe.

Ordinațiunea de față intră imediat în vigoare. Budapesta în 27 Iulie 1914, contele Ștefan Tisza.

*

Monitorul oficial publică în ediția specială de Marți seara, următorul text francez al declarației de râsboi către Sârbia care, tradus în românește, e următorul:

»Guvernul regesc al Sârbiei neraspunzând în un mod mulțumitor notei, ce i s'a predat din partea ministrului Austro-Ungariei la Belgrad, în ziua de 23 Iulie 1914 — guvernul imperial-regesc este constrâns de a se îngriji singur de căutarea unui scut sigur pentru drepturile și interesele sale, și de-a alege, spre acest scop puterea armelor. Austro-Ungaria se consideră deci, din acest moment în raport de râsboiu cu Serbia.

Ministrul afacerilor externe al Austro-Ungariei

conte BERCHTOLD, m. p

FOILETONUL »DEȘTEPTĂREI«

Em. Gârleanu

Hoinar.

O clipă ținu noaptea, cât țin nopțile de vară, când întunericul e numai o strângere de aripi a luminii. Și totuși când se trezi fluturul, în răcoarea umedă a dimineței, i se păru că dormise de când e lumea; de aceia zise în sine bănuind:

„Ce Dumnezeu răsare soarele atât de târziu!«

Dar ca și cum Dumnezeu i-ar fi făcut pe voie deodată, se resfiră din înalt mănunchiul strălucitor al razelor de soare, și peste câmpie năvăli un văl de aur. Fluturul își pâlpâi de câteva ori aripile, și, din vârful galben al tulpinei de lumânărică, unde poposise de cu seară. Își luă, sglobiu, sborul. Fiindcă nu fusese de mult pe la târg, o luă într'acolo. Curând zări o grădină cu fel de fel de flori. Trecu pârleazul, și mehenghiu, se furișă întâi pe la ferestrele casei. Perdelele erau încă lăsate. Ce să vadă? Nimic! In schimb de jur în prejurul privazurilor, cununi de zorele se impleteau cu florile deschise, fragede, liliachii bătând în albastru, sinilii bătând în roz, acoperite de rouă ca de niște nestimate. »— Fragede fiori«, gândi, fluturașul și, bătându-și aripele albastre stropite cu aur, le sărută pe rând. »Aici o să stau astăzi pe vremea arșiții«, gândea strengarul. Dar tot privind la ele, găsi zorelelor o scădere; prea își schimbau fața: dimineața într'un fel, la amiază într'altfel, iar seara se'nchid morocănoase. — »Nu's statornice« adăogă craiul, și plecă mai departe. Cum sbura, așa, deasupra stratelor cu flori, mirosul rozetei îi umezi sufletul. Repede se scoborâ de se așeză pe o tulpină de rozetă. Și cum rămăsese, pierdut, răsuflând mireazma îmbătătoare, se gândea: — »Nu e floare mai fermecătoare ca rozeta,— degeaba! In mireazma ei să mori, și să mori fericit«. Gândind astfel privi mai bine tulpina floarei. Cine-l pusese! Căci, mâhnit, își mai schimbă din păreri: Intr'adevăr, îmbătător miros dar de ce oare firea nu îmbină niciodată toate însușirilela un l oc. Poftim, privește, cine împrăștie o asemenea mireazmă! Ce flori mărunțele, piperniciite, aproape verzi ca și frunzele«.« Și fiindcă în clipa ceia veni până la el adierea unor crini, urmă: »Ce are a face rozeta cu crinii. — cu crinii albi ca spuma laptelui«. Fără să stea în cumpănă își făcu vânt, spre lugerul înalt, subțire și mândru al unui crin întârziat. Așezându-se în potirul parfumat, alb ca zăpada, berbantul, își destinse aripile puțin, să se odihnească, dar băgă de seamă că se mânjise de praful galben al floarei, și se năcăji: Foarte mulțumesc de gazdă, dacă e vorba să es mânjit!... Și unde mai pui că aici stai ca într'o mănăstire«. Se înălță în aer. Se încălzise grozav „Par'că e mai cald ca în câmp« gândi sprințarul. In vremea aceasta ochii lui zăriră ca o șuviță de sânge. Era un strat de garoafe »Hai într'acolo«, — întinse aripile, lovi de câteva ori aerul și se lasă, ușor ca un fulg, deasupra unei garoafe bătute, creață și îmbălsămată. »Uite-o floare care nu-i năzuroasă, își zise; o găsești pretutindeni: și cu toate acestea ar avea dreptul să fie mândră cu fața ei îmbujorată. Da, garoafa într'adevăr mi-i dragă«. Și stătea, hoinarul, tolănit pe frunzișoarele moi ca un pașă, când par'că îl ameți ceva. »Ce să fie? Al mirosul garoafei. Uite asta, cugeta craiul, asta nu-mi place la garoafă. Nu putea, adică, să aibă un miros al ei, numai al ei? Trebuia să împrumute mirosul pipărat de cuișoare? Pfui? Sglobiu, își văzu de drum, aiurea, strănutând... Și ziua trecea. și rătăcitorul zbura mereu, mereu, fără astâmpăr. »Uite colo un lăvicer de nu mă uita. Fiindcă-s albastre, ca și mine, s'ar fi crezând, mă rog, lucru mare«. Atingânda-le disprețuitor, cu vârful aripei, le lăsă în urmă. Ce mai straturi de ochiul boului! »Sunt prea din topor«, băgă de seamă, curtezanul: ce e floare trebuie să aibă ceva care să o înrudească de aproape cu cerul, cu aerul... sau cu mine«. Îngâmfat, se împiedecă de o gura leului: Mersi, de-al de d-ta găsesc și'n câmp, la țară«. Ei, cu micșunica, se schimbă vorba«, adeveri, șiretul, »asta da«. Și se lăsă, elegant, în roate, deasupra floarei cuminți. Își strânse aripile așa, își răsuci mustața, făcu ochii mici; micșunica rămase liniștită; gazdă bună, dar nu sprințară. Flăcăul se necăji: »Ho! băbătie, prea te crezi! Eu n'am venit să dorm«. Și fugi, râzând. Mărgăriterele nu le putea» suferi

Congresul institutorilor din România.

Joi, în 26 Iunie v., s'a întrunit în București al zecelea congres al institutorilor din regatul român.

La orele 9 și jumătate dimineața s'a oficiat serviciul divin la mitropolie, iar la orele 11 congresiștii s'au întrunit în sala dela Ateneu, unde s'a făcut deschiderea congresului, sub prezidența domnului *I. G. Duca*, ministru de culte și instrucție publică. Domnul *Cecopride* salută pe domnul ministru, în numele congresiștilor, și propune să se trimită telegramă Regelui Carol. Propunerea e primită cu aplauze. Domnul ministru I. G. Duca rostește apoi vorbirea următoare:

— »Am răspuns cu bucurie invitațiunei adresate de către comitetul societății D-Voastre, fiindcă socotesc, că este de datoria mea să iau parte la toate manifestațiunile corpului didactic, căci este de datoria fiecărui ministru al instrucțiunii, să aibă o egală solicitudine față de acest corp. Voiu urmări cu interes desbaterile acestui congres. De bună seamă, că ar fi fost mai interesant de cunoscut și părerile corpului didactic urban, dacă ar fi venit în număr mai mare Voiu căuta să satisfac în limitele posibilității cererile D-Voastre. Sunt convins, că veți eși cu cunoștiența mai limpede, că rolul D-Voastre este național, și că veți ști să imprimați acest caracter întregei D-Voastre activități școlare. Vă urez deci bine ați venit«.

Ședința se ridică, anunțându-se cea următoare pe după ameaz la orele patru.

Ședința a doua a fost deschisă de domnul *Cecropide*, presidentul societății institutorilor, care a rugat pe domnul *Rădulescu Motru* se prezideze ședința. Domnul Rădulescu Motru, conformându-se dorinței congresului, primește învitarea și ocupă locul prezidial, mulțumind pentru distincție.

Se citește raportul comisiunei însărcinate cu studiarea chestiunei învățământului primar. Se deschide discuție asupra raportului. Domnul *Mihail Drăgomirescu* rostește o vorbire mai lungă, în care constată, că școala primară e bună, dar are unele defecte, dintre cari cel mai mare e acela, că programa e prea încărcată. S cere prea mult dela elevii din școala primară. Oratorul crede, că orientarea în școală trebue să se facă totdeauna și pretutindenea după elevii mediocri, nu după cei mai buni.

Domnul *Apostolu* face constatarea, că în școală se pune pond numai pe educația intelectuală, iar pe cea morală și pe cea fizică de loc. Din școală, așa cum e ea astăzi, ies funcționari, oameni învățați, dar nu ese un neam tare, nu ies oameni cu cunoștințe practice, folositoare poporului întreg. Se plânge apoi în contra îndolenței părinților, cari nu-și trimit regulat copiii la școală. Din o sută de copii abia dacă umblă la școala din sat vre-o 25.

Al treilea orator al ședinței acesteia a fost dl *St. Chiriițescu*, care a vorbit despre cerințele pedagogiei în raport cu educația colectivă a copiilor. Cere, ca copilul să fie pus în școală în posesia capitalului de cunoștințe, cari să fie de folos în viața practică. E deci pentru reorganizarea învățământului primar, atât la sate, cât și la orașe.

Doamna *Cordoneanu* încă constatăcă, e neglesă educația sufletului, care trebue să premeargă ori cărei altei instrucțiuni. E aderentă a asilelor de copii, unde poate fi începută cu bun succes educația fizică a copilului și pregătirea sufletului său pentru instrucția dela școala primară. Ședința se încheie.

Ședința a treia s'a ținut Vineri la orele 9 și jumătate dimineața. Prezidența se ofere domnului *Ioan Otescu*, fost inspector general școlar, care o primește.

Vorbește doamna Olimpia Teodoru care se plânge de numărul prea mare de copii, cari populează școala. Și sunt tot copii săraci, cari n'au cărți și n'au caiete. Crede că numai cei buni ar trebui să fie instruați în studii, ceialalți să fie puși la lucru practic în atelierele ce ar trebui să fie înființate pe lângă fiecare școală. Cursurile să se țină numai dimineața, iar vara în grădină, la aer curat. După amiazi să se facă numai excursiuni.

Vorbește *Rădulescu* din Copaceni Incă e pentru cultivarea inimei, mai necesară decât cultivarea minții. Învățământul ar dori să se înceapă numai la 8 ani. Să se țină școală numai înainte de ameazi, iar după amiazele să fie libere. In ele să se facă excursiuni, mișcări în aer liber.

Rostește apoi o lungă și frumoasă vorbire domnul *Rădulescu Motru*, profesor universitar, arătând cum trebue tratat în școală copilul de țăran, pentru care școala e o sarcină. Se citește răspunsul Regelui la telegrama trimisă, apoi se citește raportul despre starea școalelor de adulți. Ședința se încheie

Ședința a patra s'a ținut Vineri după ameaz la orele trei și jumătate. Prezident Ioan Otescu, fost inspector general școlar Vorbește doamna Alexandrina Barbier despre măsurile capabile de a îmbunătăți starea materială și morală a institutorilor. Domnul Apostolu (Galați) constată, că controlarea învățământului nu se face totdeauna prin oameni pricepuți. Ședința se încheie,

Ședința a cincea s'a ținut Sâmbătă la orele 10. Prezident dl *Cecropide*. Vorbește dl C Teodorescu despre drepturile institutorilor și cere, ca și institutorii să poată fi aleși membri ai parlamentului. Vorbește domnul Stanciulescu despre starea materială a institutorilor și cere urcare de salar Respunde preotul C. Dumitrescu, că institutorii luptă pentru un ideal, nu pentru plată, dar cu toate acestea crede, că ministrul de culte va ținea cont de dorințele lor. Mai vorbește doamna Smara si dl D Pomponiu, apoi congresul votează următoarele propuneri, cari vor fi aduse la cunoștința ministrului:

Școala primară actuală nu mai corespunde în totul cu nevoile actuale. Ea dă o întinsă desvoltare educațiunei intelectuale, și din ce în ce mai puțin educațiunei *morale și fizice*.

Învățământul nu trebue mărginit numai în cadrul educațiunei intelectuale. Școala primară să îmbrățișeze educațiunea intelectuală morală mai mult în direcțiunea *practică*, prin muncă.

Timpul de școlaritate să fie împărțit în două: ziua de lucru în școală, pe anii de obligativitate și anume: în orele de dimineață. După ameaz ocupație cu lucrăr, practice: dexterități, lucru de mână, grădinăi câmp de experiență, excursiune

Obligativitatea învățământului primar să fie dela 7—12 ani pentru cursul primar dela 12—18 ani cursul complimentar obligator. In primii 3 ani aceste cursuri complementare vor avea la bază și disciplina didactică. Pentru anii următori numai disciplina culturală, biblioteci, soc. culturalel spirit de solidaritate, serbări, excursiuni ș. a.

Inființarea de școli primare de experiență, întemeiate pe datele pedagogiei, prin care să se studieze sufletul elevului român și înființarea unui laborator de psihologie experimentală. Pe baza observațiunilor căpătate în acest institut să se procedeze în mod treptat la o bună selecționare pe ani și pe întregul curs primer a materiilor de învățământ, cuprinse în programa actuală. In fine, repartizarea copiilor în 3 categorii: normali, întârziați și anormali, cu programe și orarii corespunzătoare,

Inființarea de școli de adulți pe lângă fiecare școală primară și pe cât e posibil pe lângă cazărmi și fabrici. Ca o complectare a acestor școli propunem înființarea de academii populare.

Socotim ca o trebuință pentru întărirea și mai mult a sentimentului național ridicarea de monumente comemorative în toate localitățile istorice din țară și constituirea unei societăți care să aibă de scop ridicarea și păstrarea acestor monumente

Pentru a uni întreaga dăscălime primară într'o singură societate primară. Federarea tuturor asociațiunilor existente într'una singură, pe bază națională, culturală și profesională

Cerem sporirea salarului imițial dela 240 la 300 lei lunar, egalizarea și ridicarea gradațiilor la 20 la sută, înfiiințându-se și gradația 5-a la 25 ani. Limitarea timpului de serviciu la maximum 30 ani, contându-se anii de minorat și de concediu pentru ieșirea la penzie. Inființarea institutelor de educație pentru copiii membrilor corpului didactic primar din fondul taxelor de examen particular și plata suplinitorilor, numiți din oficiu, pentru cazuri de boală, din fondul general al ministerului.

Pentruca membrii corpului didactic să corăspundă misiunii și pentru a lucra mai bine în viitor socotim, că trebue o pregătire mai bună profesională, prin următoarele mijloace:

Să se înființeze biblioteci pedagogice n fiecare județ.

Să se înființeze cursuri de vară pentru perfecționare, ajutându-se membrii corpului didactic, cari urmează aceste cursuri.

Să se înființeze cursuri de pedagogie pe lângă universitate, la care să urmeze institutori și învățători, putând înainta la școale medii, complimentare etc. asimilați cu profesori.

Să se reorganizeze conferențele, publicându-se discuțiunile într'un sumar.

Să se trimită pentru perfecționare cât mai mulți institutori în străinătate și se facă cu aceștia școale model și laboratorii pentru experimentarea psihologiei infantile.

Ministrul să subvenționeze o revistă anuală a școalei primare, cu redactori plătiți.

Să se părăsească modul de recrutare de azi a membrilor de control. Să se hotărască prin lege stabilitatea revizorilor și inspectorilor.

Directoratul să nu se piardă decât prin judecată, mărindu-se atribuțiunile.

Nimic nu se mai opune acordărei dreptului de eligibilitate, Binele poporului și rațiunea de stat cere acordarea acestui drept.

Consiliul de instrucțiune să aibă mai mulți membri, aleși de către toți membrii corpului didactic, iar consiliul permanent, emanație a consiliului de instrucțiune, să se ocupe cu chestiuni de administrație, învățământ, fără drept de a judeca.

Să se alcătuiască un cod, în care să se specifice abaterile și pedepsele. Vinele administrative mici să fie pedepsite de către superiori, după prevederile codului, cu drept de apel la comisiunea de judecată. Vinele cele mari să se pedepsească de că-

---

sbură pe deasupra lor, numai să le facă în necaz; întru cât privește barba-împăratului, îi făcea rău numai când se gândea la numele ei . . . Ziua trecea, soarele scăpăta; se mai răcorise. O luă în spre gherghine. Cocoțate, sus, pe tulpinele lor, gherghinele îl priveau nepricepute. »Inalte și proaste« zise pierde-vară, și înălțându-se sus, căuta cu ochii trandafirii. Ii zări. Se scoboră încet, curtenitor, se închină în fața fiecăruia. »Flori de paradis, flori măiestre, flori . . .«, dar cum se întorcea, în dreapta și'n stânga complimentând, aripa i-se sgârie de un ghimpe. Craidonul o șterse repede, fără să se mai uite înapoi . . . Trecu pe lângă lalele fără să le privească, dar în drum tăcu cu ochiul rochiții rândunicii o veche prietenă, și spuse o vorbă proastă unui stânjinel scuturat, îmbătrânit, ce i se ținea în cale. Zarnacadelelor le rămăsese doar tulpinele; liliacului frunzele. Mai departe, mai departe. Din zbor fură o sărutare unei cicori, rătăcită pe acolo cine știe cum. Și cicoarea îi aduse aminte de câmp. »Tot mai frumos e câmpul . . . Dar nu-i vorbă, și'n grădină! . . .« Și par'că departe, într'un colț, zări o floare învoltată, necunoscută. Grăbi, dar, deodată, începu să orbăcăiască. Nici nu băgase de seamă că se întunecase. Nu mai vedea nimic. Il apucase noaptea în drum. Neputând să mai sboare, se lăsă, la întâmplare, pe un spin uscat, să aștepte zorii, suspinând nemulțumit:

»Ce Dumnezeu se'noptează așa de vreme!«

Mormintele.

In cimitirul pe întinderea căruia străjuește o lume întreagă de cruci, e un mormânt uitat. Au trecut anii, unii după alții, mulți, nenumărați, și în preajma groapei, de-asupra căreia moviliță de pământ s-a acoperit cu iarbă, nimeni n-a mai îngenunchiat. Când nu mai îngenunche nimeni deasupra unui mormânt, atunci cel ce se odihnește într-ânsul e dus cu adevărat de pe lume. Căci amintirea e și ea o ființă și atâta vreme cât în sufletul cuiva chipul tău trăește, trăești și tu. Pe semne chipul aceluia sau aceleia care dormea acolo se stinsese din amintirea tuturor. Nici cruce nici candelă, nici flori, numai cerul, deasupra — giulgiul albastru, cu muguri de aur, al nopții. Doar vântul lua de undeva, câte-o sămânță și o răsădia pe moviliță verde. Și așa, fără știrea nimărui, răsări o nalbă roșie în țărâna părăsită.

Dar, într-o bună zi, alături, se răsfăța în soare o cruce măreață înconjurată de îngeri cu aripile poleite. Și de supt măreția mormântului acestuia, cel dus înfrunta moartea; par'că zicea: »Vezi, credeai că m-ai nimicit, în vreme ce mi-ai dat prilejul să ridic acest semn de neclintită amintire«. Și par'că disprețuia pe cei umiliți de prin prejur și le striga: »Vedeți, și aicea, tot mai presus de voi sunt«! »Și par'că nesocotea lumina, și-i spunea»: Uite, numai prin frumseța crucei de deasupra mea poți să-ți arăți strălucirea«.

Iar pe mormântul uitat de alături, numai nalba roșie înflorea.

Și anii au trecut iarăș, și vremea, ca un paianjen, și-a întins pânza uitării peste alte multe movilițe de pământ, și peste mormântul măreț de odinioară. Ingerii poleiți se măcinară; florile se scuturară pentru cea din urmă oară; numai crucea rămase singură, roasă de ploi, știrbită și crăpată de vreme, străină, cu brațele pustii și reci în aer. Și lumina par'că se răsbuna! bătând în fața înegrită a crucii, îi desfacea umbra și-o așternea, netedă, să îmbrățișeze, supt paza ei caldă, mormântul uitat de alături, de-asupra căruia nalba roșie mai înflorea încă. Iar glasul morții par'că șoptea, prin glasul vântului, celui de supt cruce: »Uitarea și cu mine suntem singurile a tot stăpânitoare!«

Căprioara.

Pe mușchiul gros, cald ca o blană a pământului, căprioara stă jos lângă iedul ei. Acesta și-a întins capul cu botul mic catifelat și umed, pe spatele mamei lui, și cu ochii închiși se lasă desmierdat. Căprioara îl linge, și limba ei subțire culcă ușor blana moale, mătăsoasă a iedului Mama îl privește și'n sufletul ei de fugarnică, încolțește un simțământ stăruitor de milă pentru ființa tragedă, căreia i-a dat vieață, pe care a hrănit-o cu laptele ei, dar de care trebuia să se despartă chiar azi căci vremea întercatului venise de mult în că. Și cum se uită așa, cu ochi îndureraţi,

tră comisia de judecată, cu drept de recurs la casați. Să se despăgubească material și reabilitatea morală a celor găsiți nevinovați.

Să se numească comisiuni pentru alcătuirea proiectelor și să se aplice aceste deziderate.

Să se dea viață bibliotecilor. Cărțile de bibliotecă ambulantă a casei școalelor să se împartă gratuit elevilor, căci prin sistemul împrumutului se pot transmite boale.

Să se înființeze societății de patronaj pe lângă școale, pentru educațiunea copiilor.

Dl președinte promite că va aduce hotărîrile la cunoștința guvernului și declară congresul închis.

T. R.

Unde o să ajungem?

Avem atâtea și atâtea terene pe cari putem munci cu sârguință și folos. Mai cu seamă terenul economic și cultural ne oferă un câmp vast, pe care îl pot cultiva cu destul succes doritorii binelui de obște. Să nu ne lăsăm seduși de sforăitoarele fraze ale unor fantazii aprinse, că adecă poporul nostru ar fi ajuns la acel înalt nivou de cultură, unde o activitate serioasă ar deveni superfluă. Că prin multe adunări am auzit preamărind prestațiile culturale ale neamului românesc — acestea sunt sinamăgiri, cari pot numai orbi și întuneca oglinda stărilor sănătoase. Poporul român — admitem înclinările lui spre cultură — se află azi numai la poalele acelui pisc, care se numește: știință reală. Poporațiunea română sufere azi în multe alcătuiri ale sale, prin însași nota neînțelegerii multor problem sociale și de viață. In viața noastră culturală se urzesc multe planuri și intenții pentru refacerea sufletului țărănimei. Inițiativa este laudabilă, dar executarea nizuințelor este departe de a fi satisfăcătoare.

Bărbații conducători ai neamului nostru prin sforțările ce le fac pentru deșteptarea și luminarea poporului, se aseamănă unei mame, care vrând să-și vadă copilul dintr'odată om mare, îi dă mâncări peste măsură până ce acela se alege cu stomacul stricat și care mai târziu nu poate mistui nici puțin. Această frază trebue retușată. Mai anii trecuți se începuse o mișcare serioasă pentru înjghebarea de cooperative sătești, prin comunele cu populație română Și se făcuse multă vâlvă pe tema aceasta, așa că și cele mai obscure cătune purtau și duceau pe buze faima cooperativelor. In multe locuri se considera ideea aceasta ca și înfăptuită. Dar ideea a rămas idee. Speranțele realizării au fost asemenea unei rouă de dimineața, care dispare îndată la lucirea soarelui. Dar nu conducătorii sunt de vină, cât mai mul timprejurările și timpurile vitrege financiare, cari au urmat tocmai când se lucra mai cu zor pentru întruchiparea ideii. In ciaslovul nizuințelor noastre găsim încă alte multe puncte, cari așteaptă a primi viață, dintre acestea amintim numai: înființarea de reuniuni pentru înfrumsețarea bisericei, reuniuni de înmormântare, înființarea de coruri bisericești, societăți de lectură etc. Pentru comunele românești acestea ar fi tot atâtea așezăminte culturale și de progres. Poporu săsesc de mult se bucură de rodul acestor așezăminte. La noi am putea număra pe degete comunele în cari se găsesc astfel de reuniuni. Oare ce să fie cauza acestul indiferentism păcătos? Oare stegarii satelor noastre: preoții, învățătorii, notarii și alți intelectuali, să nu fie capabili pentru a lua inițiativa? Oare acești stegari să nu aibă priceperea necesară pentru astfel de lucruri? Ba da. Este însă o altă cauză cu totul de altănatură. Intre conducătorii satelor lipsește cea mai necesără condițiune a progresului și binelui public: bunăînțelegerea. In metropolia noastră nu găsești 10 sate unde conducătorii să trăiască în armonie, în unire. Acesta nu este un păcat importat dela streini, ci este un păcat propriu românesc Ura și vrajba dintre conducători se răspândește apoi ca o molimă și în poporul pe care îl păstoresc. In focul luptelor de partid este foarte greu a găsi o Ariadnă, care să ne îndrepte spre liman. Pisma și invidia dintre conducători, dă satelor noastre un tablou sinistru. Ceeace inițiază unul, dărâmă celalalt. Nu arareori se întâmplă că preotul vrând să înființeze o societate de lectură, învățătorul îi omoară ideea încă în germene. Și viceversa. Ambii știu că ideea și intruchiparea ei ar aduce cu timpul reale foloase pentru popor — totuși nu se lasă înduplecați în ajungerea scopului. Așa că la noi — Românii — pentru a se împământeni bunăînțelegerea și prin urmare progresul, ar trebui ca pe lângă Consistoarele noastre să se înființeze câte un »juriu« pentru selecționarea invididuală pshihologică a conducătorilor satelor și numai cu acest buletin psihologic să se facă instalarea conducătorilor prin diferitele comune românești.

. . . Ar trebui să fim imitatorii Apusului în cele bune și folositoare. Certurile în viața socială și mai ales politică, pare a ne da pe deaintregul fizonomia noastră proprie, cu semnele ei esclusive și distinctive. In Apus, din deosebirile de idei resultă câteodată și divergințe personale. La noi — spre deosebire de ei — din divergențele personale resultă totdeauna deosebiri de idei. Dacă nu putem cuceri țări și mări, atunci bunaînțelegere, armonia frumosul le putem crea. Prin bunele dispoziții sufletești putem spori patrimoniul judecății senine și prin urmare cu o zi mai curând ne putem face precursorii întreprinderilor folositoare. Zilnic se tradează sentimentul redeșteptării la poporul nostru, ceeace afirmă puternic manifestațiunile unui serios început în cele culturale. Intelectualii noștrii să nu înăbușe aceste manifestațiuni ce dau raze de lumină, cu pulberea urâtă a vrajbei, căci atunci cu drept cuvânt trebue să ne întrebăm: Unde o să ajungem? In mijlocul frământărilor și desnădejdilor, să conservăm neștirbită visiunea unei nădejdi fericitoare, ca nu prin patimi, să ne creăm din ilusii o tortură și din viață un iad.

Argus.

Cronică.

Dare pentru bărbații recrutați din Europa. Mai aveau o scăpare baronii, conții, viconții și principii scăpătați ai Europei, după ce-și păpau averile. Făceau ochi dulci câte unei „mis" milionare sau miliardare din America și atrași de sunetul și luciul aurului, o luau de soție. In felul acesta se vedeau din nou situația de a se răsfăța în bani nemunciți. Și se practica pe o scară destul de întinsă acest obicei așa că Americanii au început să vadă în el un adevărat pericol național. Pentru aceea — scrie „Daily Mail" — deputatul Stanley Browdle a prezentat parlamentului Statelor-Unite un proiect de lege în care se cere ca toate damele americane, cari își vor mai lua ca soți bărbați din Europa, să fie supuse unei dări separate, de 25%. Browdle, care e deputat al cercului Cincinati, își motivează, între altele, cu următoarele cuvinte proiectul său:

— Orașul meu, Cincinati, încă e provăzut, într-un mod destul de frumos cu nobili. Avem deja nouă principese, o principesă-domnitoare, o marchisă și o grofiță. Fetele noastre mai bogate nu mai au nici un simț de patriotism american și de idealism; fiecare e gata să-și dea totui pentru un titlu de nobleță iar vânătoarea după coroane și titluri de nobili va lua proporții tot mai mari. Natural, că dacă proiectul meu va deveni lege, atunci fetele bogate ale Americei nu vor mai fi o marfă atât de căutată prin capitalele și stațiunile balneare ale Europei.

— o —

O crimă ingrozitoare se anunță din Uralsk (Rusia): Un negutător de vite se reîntorcea dela târg, cu fetița sa. Pe când tocmai erau să iasă dintr'o pădure, prin care trecea drumul, au observat că cineva să furișează pe după copaci, urmărindu-i Temându-se că vor fi hoți, comersantul i-a dat toți banii fiicei sale, spuindu-i să alerge de grabă și să se salveze în casa fratelui ei, care-și avea locuința în câmp, aproape de acel loc. Fata a pornit la fugă cu banii, dar abia se depărtă câțiva pași, când auzi înapoia ei un țipet de durere. Ingrozită, o luă și mai repede la picior și când ajunse în casa fratelui ei nu găsi decât pe soția acestuia, care după ce o liniști, o culcă într'un pat cu o copilă a ei. Nu putu însă să doarmă, fiind prea agitată și după câteva minute auzi glasul fratelui său, în odaia vecină, care-i spunea soției sale că: »l'am ucis, dar n'am găsit nici un ban la el«.

A priceput imediat fetița ce însemnase strigătul din pădure și, îngrozită de fapta criminală a fratelui său, a sărit jos din pat, s'a furișat pe fereastră, pornind fuga spre orașul din apropiere, unde a avizat poliția despre cele petrecute. Când oamenii poliției s'au prezentat în casa criminalului, atât bărbatul cât și soția plângeau desnădăjduiți peste patul fetiței lor.

Ucigașul, dupăce a aflat dela soție că sorioara sa doarme în odaia vecină și temându-se că vor fi banii la ea, s'a furișat lângă pat, cu gând să o omoare. Fetița însă plecase iar lovitura mortală căzuse pe capul copilei sale, pe care a ucis-o.

Ambii au fost arestați.

—o—

Mulțămită!

Cu ocaziunea cununiei Dlui D. Bădițoiu cu Dra Maria Bărbier foști membrii ai «Corului» bis Sftei. Treimi de pe Tocile s'a colectat la masă pentru fondul corului bisericesc prin Dl N. Badea suma de *7 cor. 76 fil.* Primească marinimoșii donatori sincerile noastre mulțumiri, iar tinerei perechi îi dorim viață fericită.

Brașov 17 Iulie v. 1914.

Nic. Furnică preș. *Tr. Purcărea* secretar.

Ultima oră.

Belgradul în flacări.

Viena 30. — Pe la miezul nopței focul mitraliezelor, după o liniște mare, a reînceput în spre Belgrad. La ora 1 noaptea un turn sub care se afla un depozit de pulbere a sărit în aer. In urma acestui bombardament, azi (30 Iulie) la revărsatul zorilor sârbii au încercat din nou să svârle podul în aer fără a izbuti.

De oare ce s'a tras dinspre vama sârbească asupra trupelor noastre, artileria a prefăcut localul vămei în ruine. Puțin în urmă împuscăturile au reînceput.

Mai multe incendii se văd la Belgrad.

In cursul diverselor atentative ale sârbilor de a svârli podul în aer, soldații noștri au prins 16 sârbi cari vor fi conduși la Peterwardein. (A. R.)

—o—

Berlin 30. — Lupta altileriei a durat până Joi dimineața la orele 3. Sârbii abia mai răspundeau la focul austro ungar.

Rezultatul canonadei este încă necunoscut.

Belgradul este în flăcări.

Niș. (ora 6.40).— Bateriile tunurilor de asediu austriace din Semlin au început distrugerea sistematică a Belgradului. In partea de vest se aude o puternică canonadă.

A fost distrusă uzina metalurgică a monopolului tutunurilor și chiar catedrala (A. R.)

Budapesta 17. — Bombardarea Belgradului a fost ordonată numai ca să împiedece aruncarea în aer a podului de pe Sava. 16 soldați sârbi, cari au încercat să arunce podul în aer au fost făcuți prizonieri.

Semlin 17. — Sârbii au încercat în zadar de 3 ori să arunce în aer podul de peste Sava.

Trupele austro-ungare au bombardat fără întrerupere. Se afirmă că pierderile sârbilor sunt foarte mari pe când trupele austro-ungare au pierderi neinsemnate.

---

din pieptul căprioarei scapă un nuget înăbușit de durere; iedul deschide ochii. Căprioara se îmbărbătează, sare în picioare și pornește spre țancurile de stâncă din zare, printre cari vrea să-l lase rătăcit. Acolo sus e păzit și de dușmănia lupului, și de iscusința vânătorului, căci pe muchile prăpăstiilor acelora numai ele, caprele, puteau a se încumeta. Acolo l-ar fi știut ca pe lângă dânsa. Dar până la ele erau de străbătut locuri pline de primejdii. Căprioara își asvârle picioarele în fugă fulgerătoare, în salturi îndrăznețe, — să încerce puterile iedului. Și iedul i-se ține voinicește de urmă; doar la săriturile amețitoare se oprește câte o clipă, ca și cum ar mirosi genuna, apoi se avântă ca o săgeată și behăind vesel, sburdă de bucurie pe picioarele subțiri ca niște lugere.

Dar trebuesc să scoboare, să străbată o pădure, ca să urce din nou spre țancuri. Căprioara contenește fuga; pășește încet, prevăzătoare. Trece din poiană în poiană, intră apoi sub bolți de frunze, pe urmă prin hrube adânci de verdeață, până ce pătrunde în inima întunecată, ca un iad, a pădurii.

Și-au mers mult așa. până ce au dat în sfârșit de luminiș. Iedul bucuros o ia înainte sărind. Dar în aceeaș clipă căprioara se oprește, ca de-o presimțire, adulmecând. In fața ei de supt o cetină, ochii lupului străluciau lacomi. Un salt și iedul ar fi fost sfâșiat. Atunci căprioara dă un sbieret adânc, sfâșietor, cum nu mai scosese încă, și dintr'un salt. cade în mijlocul luminișului. Lupul văzând prada mai mare uită iedul și se repede la ea...

Prăbușită în sânge, la pământ, supt colții fiarei. căprioara rămâne cu capul întors spre iedul ei. Și numai când acesta înspăimântat se topește în adâncul pădurii, căprioara simta durerea, iar ochii i-se turbură de apa morții.

Editor și redactor responzabil:
Dumitru I. Vlaicu.

Tipografia Ciurcu & Comp., Brașov.